

De Nederlandsche Bank
consultatie@dnb.nl

Onze referentie
2023-1683011478-22188/MBLOM

Den Haag
30 november 2023

Betreft
Reactie op DNB consultatie

Geachte heer/mevrouw,

Het Verbond van Verzekeraars maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de consultatie door DNB van de nieuwe Q&A's en good practices Wwft, gegeven het feit dat de Wwft op levensverzekeraars van toepassing is.

Bij levensverzekeringen, zeker binnen de context van de Nederlandse markt, is het risico op overtreding van de Wwft relatief gering.

De supranationale risk-assessment van de Europese Commissie inzake witwassen en terrorismefinanciering schat de risico's voor levensverzekeraars in de totale Europese markt in op niveau 2 (op schaal 1-4): moderately significant/medium. Dit komt ook doordat het bijzonder ingewikkeld is om met levensverzekeringen geld wit te wassen of terrorisme te financieren. Dat komt onder andere doordat er geen contant geld in de sector wordt gebruikt en omdat verzekeringen vaak ook fiscaal gereguleerd zijn (de verzekeraar moet uitkeringen opgeven aan de Belastingdienst, pensioenpremies worden via de werkgever betaald, waarbij de werknemers uiteindelijk begunstigde zijn). Natura uitvaartverzekeringen worden direct aan de uitvaartondernemer uitgekeerd.

Tot slot: in overlijdensrisicoverzekeringen zit in het geheel geen waarde die is af te kopen door een verzekeringnemer: het product heeft het karakter van een schadeverzekering, omdat uitsluitend uitkering plaatsvindt bij optreden van een verzekerd voorval (overlijden van verzekerde).

Gegeven dit relatief geringe risico verwelkomen verzekeraars dan ook deze poging van DNB om te werken aan meer balans in het tegengaan van financieel-economische criminaliteit en delen wij de wens van DNB om de aanpak efficiënter en effectiever te maken. In de bijlage gaan we in op de vier vragen die DNB stelt en delen wij het nodige detail commentaar. Maar omdat de beleidsuiting nauwelijks onderscheid maakt tussen soorten poortwachters, menen wij dat deze poging tot een meer risicogebaseerde aanpak vooralsnog onvoldoende slaagt.

Er zijn grote verschillen tussen deelmarkten binnen de financiële sector. Transactiemonitoring en

het bevrozen van 'tegoeden' is in de verzekeringscontext veel minder relevant dan bij veel andere poortwachters. Wij pleiten er dan ook voor om in de beleidsuiting meer aandacht te schenken aan de verschillende sectoren die onder de Wwft vallen: banken, verzekeraars, beleggingsondernemingen, vermogensbeheerders, wellicht bemiddelaars in levensverzekeringen. Het zou helpen om nog meer good practices te bieden voor verschillende sectoren.

Laag risico, lage aantallen meldingen

Levensverzekeraars deden in 2021 38 meldingen van ongebruikelijke transacties bij de FIU en in 2022 42 keer. De sector is daarmee verantwoordelijk voor 0.003% van het aantal FIU meldingen in 2021 en 0,002% van het aantal meldingen in 2022 (het aantal meldingen uit andere sectoren steeg in 2022 sterk, vanwege de oorlog in Oekraïne). Levensverzekeraars stonden daarmee als sector op de 27^e plek, achter de banken, de creditcardmaatschappijen, de makelaars en autohandelaren, maar zelfs ook achter de belastingadviseurs, de leasemaatschappijen, kunsthandelaren en antiquairs.

Het aantal gemelde ongebruikelijke transacties door levensverzekeraars bevestigt in onze optiek het inherent lage witwas- en terrorismefinancieringsrisico dat gekoppeld is aan de verschillende soorten levensverzekeringen. Dit in de wetenschap dat de meeste verzekeraars gereguleerde instellingen zijn met onafhankelijke compliance- en auditafdelingen die kritisch beoordelen of de beheersing rond ongebruikelijke transacties en herkenning daarvan toereikend is.

Verder pleiten wij voor meer samenwerking tussen poortwachters, in navolging op het onderzoek door KPMG *'Krachten gebundeld, naar een effectievere en efficiëntere invulling van de poortwachtersrol in Nederland'*¹. Idealiter worden bepaalde controles die zijn uitgevoerd door de ene financiële instelling, zoals een bank, niet nogmaals gedaan door, bijvoorbeeld, een verzekeraar.

Vanzelfsprekend is het Verbond graag bereid om op deze reactie een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

R. Weurding

---

¹ [Poortwachters willen regierol overheid in aanpak witwassen | VNO-NCW](#)

Bijlage

DNB stelt in het consultatiedocument 4 gerichte vragen, die wij allereerst zullen beantwoorden. Daarna gaan we in meer detail nog in op een aantal punten waar onze leden vragen over of opmerkingen bij hebben.

Vraag 1: De Wwft kent een risicogebaseerde benadering. Het is aan instellingen zelf om een risicogebaseerde invulling te geven aan de verplichtingen uit de Wwft, waar de Wwft dat toestaat. DNB streeft ernaar in de Q&A en Good Practices Wwft handvatten te bieden voor die risicogebaseerde invulling. Zijn er elementen in de beleidsuiting die een risicogebaseerde invulling in de weg staan, zonder dat dit wettelijk gezien noodzakelijk is? Biedt de beleidsuiting voldoende aanknopingspunten om instellingen waar de wet dat toestaat risicogebaseerd te werken? Zijn er elementen in de beleidsuiting die tot niet-risicogebaseerde belasting van klanten leiden, zonder dat hiertoe een wettelijke noodzaak is? Zijn er omgekeerd elementen die maken dat hoge risico's niet voldoende worden geadresseerd?

Een risicogebaseerde benadering beschrijven voor de hele financiële sector, is volgens ons niet goed mogelijk. Er zijn namelijk grote verschillen tussen de deelmarkten binnen de financiële sector. Zoals in bovenstaand kader vermeld, zijn levensverzekeraars gezamenlijk verantwoordelijk voor 0,002% van alle FIU-meldingen in 2022. Het document houdt hier wat ons betreft onvoldoende rekening mee. De beleidsuiting spreekt bijvoorbeeld over transactiemonitoring. Vraag is wat dat betekent in de verzekeringscontext, waarin vaak een vaste premie betaald wordt en aan het einde van de looptijd of bij overlijden éénmalig een uitkering volgt. Ook biedt het verzekeringsrecht levensverzekeraars geen mogelijkheid om een overeenkomst éézijdig voortijdig op te zeggen. Met andere woorden: een groter onderscheid naar type poortwachters zou wenselijk zijn om echt een risicogebaseerde invulling te geven aan de verplichtingen uit de Wwft. Het verzoek is daarom om meer good practices gerelateerd aan levensverzekeraars te publiceren. Mogelijk ook gevarieerd naar levensverzekeringstype.

Het risico op witwassen en terrorismefinanciering overstijgt in het algemeen een instelling, maar doet zich voor in een keten van instellingen, producten en diensten, waarbij verschillende personen, instanties en jurisdicties een rol spelen in de aanpak. Wat kan een losse poortwachter achterhalen en met elkaar in verband brengen, zowel in risicoanalyse als in onderzoek? De Q&A/Good Practices gaan voorbij aan het verschil in complexe witwasnetwerken versus eenvoudige gevallen van bijvoorbeeld belastingontduiking. Het zou goed zijn als DNB vermeldt dat zij het toejuicht of begrijpelijk vindt dat branchepartijen (cross-)sectorale publiek private samenwerking zoeken om - binnen de wettelijke regels en mogelijkheden - gegevens en kennis te delen.

In de leeswijzer schrijft DNB dat de 'Q&A' bedoeld is als nadere invulling/interpretatie van wettelijke normen op basis waarvan DNB-toezicht houdt. Door deze positionering krijgt de Q&A een meer 'top-down' en voorschrijvend karakter. Dit wordt versterkt door EU/EBA richtsnoeren waarbij DNB stelt dat instellingen zich tot het uiterste moeten inspannen om aan die richtsnoeren te voldoen. Deze 'top-down' benadering leidt er bij instellingen toe om juist de Q&A en richtsnoeren te verwerken in gedetailleerde instructies en werkwijzen om compliant te zijn. De risicogebaseerde invulling krijgt daardoor onvoldoende kans.

Er zijn onderwerpen onvoldoende belicht die een betere uitvoering van CDD-processen in de weg staan. Zoals een UBO-register dat gesloten is, het aandeelhoudersregister dat nog niet bestaat en informatie-uitwisseling tussen instellingen (grotendeels nog niet toegestaan). Het is wenselijk dat DNB kort toelicht wat ze op deze onderwerpen verlangt van instellingen.

Vraag 2: De onderwerpen die behandeld worden in de Q&A's en Good Practices, alsmede de mate waarin zij behandeld worden, zijn gebaseerd op de vragen die DNB tegenkomt in de praktijk. Zijn er onderwerpen die niet of onvoldoende zijn behandeld?

De voorbeelden zijn wel veelal gericht op banken en houden geen rekening met het feit dat voor levensverzekeringen het verzekeringsrecht bijna geen mogelijkheden geeft om de overeenkomst eenzijdig voortijdig te beëindigen.

Het begrip 'compliance functie' roept vragen op: kan dit in de verschillende gevallen een 1e lijns functie zijn die niet direct betrokken is bij de uitvoering van het proces of is dit altijd een 2e lijns functie? En als controles worden uitgevoerd door de compliance functie: is dit dan een 4 ogen controle, steekproefsgewijs of een monitorende controle?

De scenario-analyse wordt onvoldoende inhoudelijk behandeld. De essentie van de risicogebaseerde aanpak ligt in een goede inhoudelijke scenario-analyse. Het delen van ervaringen en de noodzakelijke interactie zullen in belangrijke mate bijdragen aan de risicogebaseerde aanpak. Het helpt als DNB een goede scenario omschrijving opneemt en daarna wellicht verwijst naar de SIRA-documentatie van DNB.

Vraag 3: DNB hanteert een nieuwe structuur met de Q&A en Good Practices Wwft en maakt gebruik van stroomschema's. Zijn er verbeterpunten betreffende de structuur van het document en de stroomschema's?

Over het algemeen zijn wij blij met de nieuwe door DNB gehanteerde structuur. De structuur en de stroomschema's zijn goed en een duidelijke verbetering ten opzichte van de oude leidraad. De beleidsuiting is goed leesbaar en door de voorbeelden makkelijker toegankelijk.

Op onderdelen zien we ruimte voor verbetering. De Good Practices blijven voornamelijk gericht op banken. Dat blijft voor andere sectoren met heel andere kenmerken toch een lastig punt.

Het schema van de artikelen is enigszins behulpzaam, maar het zou nog beter leesbaar zijn als een klant/relatie-reis wordt getoond in de vorm van een beslisboom. Nu wordt de suggestie gewekt dat pas midden in het proces/de reis besloten wordt tot verscherpt onderzoek, terwijl dat soms (PEP of hoog risicoland) al aan het begin duidelijk is. Hetzelfde kan aan de orde zijn voor weigeren van relaties, dit zal niet altijd pas in het laatste deel van het proces/de reis plaatsvinden.

Het schema van business rules (pagina 62) en ongebruikelijke transacties lijkt niet volledig wat betreft het melden van transacties die ongebruikelijk zijn EN buiten de risicotolerantie liggen. Daar zou een pijl voor melden van de niet uitgevoerde transactie voor de hand liggen.

Vraag 4: De Wwft staat uitbesteding van onderdelen van het cliëntenonderzoek aan derden toe. De voortdurende controle op de zakelijke relatie en de verrichte transacties (transactiemonitoring) wordt daarbij niet genoemd. DNB ziet in de praktijk instellingen die transactiemonitoring onderbrengen of wensen onder te brengen binnen één entiteit van hun groep (intra-groepuitbesteding). Tegelijkertijd ziet DNB dat er ontwikkelingen zijn op het gebied van de anti-witwaswetgeving, in het bijzonder de aankomende herziening van de Europese anti-witwasregelgeving, ten aanzien van het kader voor uitbesteding. Daarom zal DNB nader beleid gaan bepalen op het gebied van de intragroepuitbesteding van transactiemonitoring. Zien de instellingen relevante factoren of omstandigheden die DNB kan meenemen in het bepalen van dit beleid?

Het Verbond heeft geen directe en duidelijke aanwijzingen kunnen vinden in de Europese

Verordening of Richtlijnen die wijzen op de mogelijke impact op intra-groep uitbestedingen. Wij zijn zeer benieuwd naar de concrete ontwikkelingen waarop die verwachte herziening is gebaseerd en de mogelijke beperking op intra-groep uitbesteding in toekomstige wet- en regelgeving vanuit Europa. Kan DNB dit nader toelichten gezien de investeringen die veel financiële instellingen verrichten voor de inrichting van groepsbrede/centrale shared servicecentra voor CDD-processen?

Ten aanzien van het verzoek van DNB om relevante factoren te benoemen die zij kan meenemen in haar beleid merkt het Verbond het volgende op. Intra-groep uitbesteding van processen rond “de continue monitoring van de zakelijke relatie en de transacties” aan een shared service center biedt de volgende voordelen: slimmer en gericht werken door het versterken van vakmanschap, door specialisatie en uniformere processen. Verder is de ondersteuning in een shared service center doorgaans beter door concentratie van kennissystemen. Als het eindverantwoordelijke onderdeel voor naleving van de Wwft binnen de groep duidelijk beleid en instructies heeft die worden opgelegd aan het shared service center, alsmede een adequaat rapportage- en toezichtproces inricht, kan de verantwoordelijkheid adequaat gedragen worden. Het eindverantwoordelijke onderdeel moet zorgen voor voldoende medewerkers met “seniore” kennis om inhoudelijk te kunnen bijsturen en complexe cases te kunnen overnemen. Vanzelfsprekend zullen qua beheersing adequate maatregelen getroffen moeten worden die vergelijkbaar zijn als bij externe uitbestedingen.

Tot slot is een voordeel van een shared service center dat centraal inzichtelijk is waar een cliënt nog meer actief is binnen de groep. Daardoor ontstaat er een integraal risicobeeld van de relatie. Uiteraard is het van belang dat geopereerd wordt binnen wettelijke privacyregels. Daarbij wordt opgemerkt dat een gespecialiseerd shared service center de eenduidigheid vergroot en beter inzichtelijk is dat sprake is van aantoonbare risicobeheersing van CDD binnen de groep. Het helpt daarbij dat wijzigingen in beleid of wet- en regelgeving eenvoudiger zijn door te voeren.

Het lijkt ons verder goed om onderscheid te maken wanneer van intra-groep uitbesteding sprake is of van het centraal organiseren van klantonderzoek.

Als er over transactiemonitoring wordt geschreven, dan is het primaire beeld dat transacties via een bankrekening worden bedoeld. In het kader van witwassen ligt dit ook het meest voor de hand. Zie als voorbeeld het schema bij QA4.3 (bij de desbetreffende vraag toegelicht). Het is wenselijk dat DNB meer voorbeelden opneemt van transacties die geen betaaltransactie zijn (bijvoorbeeld afkoopverzoeken, wijzigingen in bankrekeningen of wijzigingen in begunstiging) om in beleidsregels het verschil te onderkennen tussen bancaire transacties tussen bankrekeningen en betaling van een premie/koopsom op een polis aan een verzekeraar.

Detailcommentaar

Pagina/ paragraaf	Onderdeel	Feedback/ Suggestie
6/2.1	Risicobeheersing en bedrijfsvoering:	<p>In het kader wordt gesproken over een risicogebaseerde benadering. Duidelijk benoemen dat sommige onderdelen van de Wwft <u>altijd moeten worden uitgevoerd</u>. Alleen de diepgang mag risicogebaseerd worden ingevuld.</p> <p>Cliënten in relatie tot afgenomen diensten/producten. Risico uit zich niet of niet alleen in specifieke klant-instelling relatie.</p>
7	QA 2.2:	<p>Eenmalig bij risico benoemen dat de instelling kijkt naar de kans van optreden en de mogelijke impact op.</p> <p>Graag voorbeelden van scenario's die DNB vanuit haar rol ziet.</p>
8	QA 2.3:	<p>Neem bij supranationale risicobeoordelingen ook op "bijvoorbeeld beoordelingen van FATF". Geeft richting voor instellingen waar ze naar moeten/kunnen kijken.</p> <p>Wat hier verder ontbreekt is het gegeven dat bij de hoog risico situaties een bepaalde cliënt – instelling relatie onderdeel is van een risico keten met verschillende (inter)nationale vertakkingen met verschillende instellingen. De suggestie is te veel nog een 1 dimensionale risico relatie. Binnen die context kan in de 1:1 relatie sprake zijn van een hoger risico maar geen ongebruikelijke transactie. Een hoog risico relatie zal/kan een hypotheek, een levensverzekering en een pensioenregeling hebben. Hoe meer geld en belangen er mee gemoeid zijn, hoe meer schakels en tactieken om aan het beeld van een klant onderzoek van een willekeurige poortwachter te ontsnappen.</p> <p>Het is wenselijk dat DNB meldt wat ze verwacht: 1) als er kennis is van herkomst van het vermogen, maar er is geen aanleiding om witwassen te veronderstellen dan doet de instelling niets; 2) als er kennis ontbreekt, dan wordt die kennis vergaard, al dan niet via de relatie zelf.</p> <p>Verder begrijpt DNB het dat instellingen onderzoeken of er mogelijkheden zijn – binnen de wettelijke regels en bijvoorbeeld het PIFI – om andere instellingen te benaderen voor achtergrondinformatie</p>
9	QA 2.4:	<p>Dit punt zou wellicht meer uitgewerkt kunnen worden. Suggestie voor DNB:</p>

		Instellingen doen er wijs aan om regelmatig te kijken wat FIU, DNB en AFM publiceren op het gebied van AML-risico's en beheersing. De instellingen kunnen met die kennis dan systematisch nagaan of die risico's en/of leemten in de beheersing ook bij hen kunnen spelen.
9	QA 2.5:	Het antwoord lijkt niet compleet te zijn. Er staat de instelling en vervolgens het bestuur, zonder uitleg welk bestuur het betreft. Ons voorstel: expliciteer in het antwoord dat "het bestuur" van de instelling verantwoordelijk is voor de risicoanalyse. Wat zegt een term als 'diepgaande analyse'? Welke variabelen zitten in zo'n analyse? Zeker voor wat betreft klantrelaties met een min of meer lange termijn, statisch karakter als bv een levensverzekering.
10/2.1.2	Beheersmaatregelen:	Het verdient aanbeveling om gedragslijnen te definiëren. Hoe verhouden die zich tot beleid, procedures en maatregelen. Wellicht als een good practice opnemen.
10	QA 2.8:	Hoewel sprake is van een niet-limitatieve opsomming zou geheimhouding wel een plek moeten hebben tussen de maatregelen.
11	QA 2.9/good practice	In de markt zijn in het algemeen alleen opleidingen op algemeen, relatief abstract niveau en relatief weinig/geen met sectorspecifieke diepgang of vertaling.
11	GP2.3	In de markt zijn opleidingen over het algemeen gericht op basiskennis, op relatief abstract niveau en is er weinig aanbod met sectorspecifieke diepgang of vertaling. Zou in de GP nog verduidelijkt kunnen worden dat dit ook eigen opleidingsmateriaal van de instelling kan en mag zijn?
12/2.1.3	Toetsen beheersmaatregelen en controleren naleving:	Het risico voor de instelling ziet op de vrees dat procedures in het algemeen goed worden uitgevoerd maar dat er 1 of enkele dossiers tussendoor glippen. Dat is enerzijds een vraagstelling van goede controle, maar ook van bescherming bij voldoende zorgvuldig handelen. 100% foutloosheid bestaat niet, zoals QA3.59 ook stelt. Hier zou het helpen als DNB bijvoorbeeld aangeeft: "Net als bij DNB kunnen ook bij financiële instellingen fouten optreden in de uitvoering. Een instelling dient het risico op fouten in de uitvoering te beperken en te zorgen voor een goed onderzoeksproces om te beoordelen of sprake is van een incidentele of structurele fout, om vervolgens eventuele herstel- en preventiemaatregelen door te voeren.
12	QA 2.12:	Het verdient aanbeveling om het begrip compliance functie te definiëren: is het een functie van compliance officer die niet in het proces zit en uitsluitend (risicogebaseerd) monitort of werkzaamheden beheerst worden uitgevoerd? Of is het bijvoorbeeld een functie in de 1 ^e lijn die specifiek

		staat opgesteld voor kwaliteitscontroles? Of is het een combinatie?
14	GP2.6:	Suggestie om hier te benoemen of er meer smaken mogelijk zijn a) compliance functie 2 ^e lijn; of b) een onafhankelijk opgestelde kwaliteitscontroleur; c) een combinatie.
15/ 2.2	Uitbesteding:	<p>Graag expliciet opnemen of het is toegestaan om met standing instructions acceptatie van bijvoorbeeld laag risico relaties door de betreffende partij toe te staan, mits de instelling daar bijvoorbeeld via steekproeven en/of assurance toeziet op de betrouwbaarheid van het proces. Of dat het niet is toegestaan en dat de instelling case by case de acceptatie moet uitvoeren en documenteren ongeacht het risicoprofiel.</p> <p>Er wordt hier gesproken over uitbesteding van het cliëntonderzoek en dat de verantwoordelijkheid dan blijft bij de uitbestedende partij + uitvoer van transactie monitoring niet uitbesteed kan worden.</p>
15	QA 2.15:	<p>Met name voor kleinere instellingen die om die reden uitbesteden zou een 'DNB-keurmerk' helpen i.p.v. ieder uitbesteder voor zich een nalevingscontrole.</p> <p>Het is wenselijk om meer ruimte te ontwikkelen om samen te werken en onder voorwaarden wel op delen van onderzoek of continue monitoring te mogen leunen op werk van andere partijen. Bijvoorbeeld als die partijen een gecertificeerd proces uitvoeren. Noem het intra-sector uitbesteding.</p>
17	GP2.10:	<p>Deze GP vermeldt dat goede afspraken gemaakt worden met de partij die een (deel) van het CDD-proces uitvoert namens de verantwoordelijke. De GP beschrijft ook dat de uitbestedende partij voldoende competenties in huis moet behouden om het proces kwalitatief te kunnen beoordelen en indien nodig weer te insourcen. De GP legt daarbij nadruk op competenties bij audit en compliance. Verzoek aan DNB om dit anders te verwoorden en meer nadruk te leggen op 1e lijns management/directie verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld:</p> <p>"het verantwoordelijke management van het proces van de uitbestedende partij heeft voldoende competenties in huis " en "daarnaast" of "bijvoorbeeld" beschikt ook de compliance- en auditfunctie over kennis en competenties op het gebied van naleving van de Wwft functie en de auditfunctie</p>
18	QA 2.20:	De vraag gaat over "bij welke omvang een meldprocedure". Gezien de vraag lijkt het logisch om het antwoord niet met "Ja" te beginnen.

20	QA 2.29:	Het antwoord op de vraag is verwijzing naar de tekst. Dat komt de zelfstandige leesbaarheid niet ten goede. Suggestie: neem enkele onderwerpen uit de wettelijke regeling op en verwijs dan pas naar de wet.
21	QA 2.31:	Ook hier blijft de vraag wat wel/niet, wanneer wel/niet.
23/ 3	Cliëntenonderzoek: cliëntacceptatie:	Neem hier alvast op dat cliënt niet hetzelfde is als een klantrelatie en dat er meer relaties zijn, zoals intermediairs, tegenpartijen, etc.
24	Stroomschema:	Opmerking: het schema geeft wel enig beeld over waar welke verplichtingen uit volgen, maar als het geassocieerd wordt met een “klantreis” of “relatiereis” of een “beslisboom” dan leest het niet prettig Het schema lijkt een bepaalde volgorde te suggereren, die mogelijk niet logisch is. Bij de start van het proces waar een kandidaat relatie bij betrokken is zou identificatie en verificatie aan de orde kunnen zijn. Maar dan zou het logisch zijn om een 1e inschatting te maken van het risicoprofiel (is sprake van een PEP, of anderszins een hoog of onacceptabel risico of juist sprake van een extreem laag risico). Vandaaruit bepaalt immers de instelling het soort en diepgang van het onderzoek: vereenvoudigd, standaard of verscherpt. In dat stadium zou zelfs al weigeren aan de orde kunnen zijn: als de prospect bijvoorbeeld op een sanctie lijst voorkomt of anderszins beleidsmatig een onacceptabel risico vormt. Kortom: het schema kan in de huidige vorm verwarrend zijn
25/ 3.1	Zakelijke relatie of relevante incidentele transactie:	Voorbeelden benoemen wat als zakelijke relatie kan worden gezien. Graag aandacht geven aan wat compliance functie inhoudt: 1 ^e lijn (niet in proces betrokken medewerker opgesteld voor controles) of 2 ^e lijns compliance officer. Als 2 ^e lijn compliance officer bedoeld is dan toelichten wat controle inhoudt: elk dossier of bijvoorbeeld monitoring gewijs.
25/3.1	Inleiding:	Bij een zakelijke relatie is er geen differentiatie en ook geen drempel. 3.2 Wij zouden meer willen vertrouwen op de identificatie en verificatie van andere poortwachters, zoals banken.
26	QA 3.2:	In de uitwerking staat de facto dat een instelling niet kan afgaan op het cliënt onderzoek door een andere Wwft-plichtige introducerende partij. Is dat zo bedoeld? Of wordt bedoeld: dat bij introductie wel bijvoorbeeld identificatie en verificatie en de daarbij behorende gegevens kan worden gebruikt, maar dat het bepalen van het risicoprofiel niet kan worden overgenomen? De

		risicofactoren die een risicoprofiel bepalen zijn instelling specifiek. Informatie over de relatie die door de introducerende partij wordt meegeleverd kan daarbij wel ondersteunen.
26	QA 3.4:	Is toestemming van de persoon ook nodig als gegevens binnen een concern worden gedeeld en in het privacy statement ook die verwerking is opgenomen?
26	GP3.2:	In de samenwerkingsovereenkomst (SWO) tussen de levensverzekeraar en de tussenpersoon wordt dit nader vastgelegd.
27	QA 3.5:	Er wordt aangegeven dat de wet dit niet nader specificeert. Kan vanuit DNB daar dan geen nadere uitleg op worden gegeven? Hier zou een korte toelichting kunnen staan wat vereenvoudigd onderzoek moet opleveren (gegevens en documenten die zijn verzameld om I&V uit te kunnen voeren, het risicoprofiel te kunnen vaststellen en de verwachten transacties te kunnen beoordelen). Dat verbetert de zelfstandige leesbaarheid. Nu wordt verwezen naar de wet.
28	QA 3.7:	In de strijd tegen de-risking begrijpen wij dat het niet langer wenselijk is om groepen cliënten uit te sluiten vanwege een hoog risico. Maar: we mogen ook niet meer groepen cliënten aanwijzen als een laag risico. Er moet altijd een cliëntenonderzoek en risicobeoordeling plaatsvinden, ook bij bijv. beursgenoteerde bedrijven en Wwft-instellingen?
29/ 3.4.1	Identificatie van de cliënt en verificatie van de identiteit:	Het zou helpen om meer duidelijkheid te krijgen omtrent verificatie op afstand. Is het mogelijk om zonder videobellen/fysieke afspraak bijv. d.m.v. het afsluiten van een verzekering via direct writer (dit verloopt via een tussenpersoon) de identiteit te verifiëren van een klant? Dit zou eventueel risk based gedaan kunnen worden voor laag risico-klanten, met de enkele verhogende risicofactor het niet (fysiek of digitaal) gezien hebben van de klant.
30	QA 3.11:	Er worden voorbeelden genoemd van wat niet volstaat, maar kunnen ook voorbeelden worden genoemd van wat wel volstaat? Suggestie: noem in elk geval iets concreets uit die opsomming en verwijs dan naar het restant dat benoemd is in de wet. Dat geeft in ieder geval informatie en houdt het zelfstandig leesbaar.
30	QA 3.13:	Het zou mooi zijn als hier ook een voorbeeld wordt genoemd van andere onafhankelijke betrouwbare bronnen. Waar moet je dan aan denken bij een natuurlijk

		<p>persoon?</p> <p>En geldt dit dus ook voor IDIN? Er staat <i>in de regel</i>. Dat suggereert dat er uitzonderingen denkbaar zijn. Is er een GP mogelijk die goed beschrijft onder welke voorwaarden denkbaar is dat IDIN betrouwbaar is?</p>
31	QA 3.14:	<p>Suggestie: werk het UBO-begrip in de context van natuurlijke personen (“maar is ook relevant als de cliënt een natuurlijke persoon is over wie een andere natuurlijke persoon feitelijke zeggenschap heeft of voor wiens rekening een transactie of activiteit wordt verricht”) uit in een aparte GP. Juist omdat dit niet de UBO’s zijn die in het UBO-register (hoeven) te staan.</p> <p>De daadwerkelijke ‘UBO’ die te kwader trouw is zal nergens zichtbaar zijn als UBO. Er is te weinig aandacht voor de ‘verborgen of informele UBO’ en te veel voor ‘vindbare UBO’ in relatie tot het niet aangaan van een op zich gangbare overeenkomst (bv een pensioenregeling voor werknemers bij een op zich legitiem bedrijf). Dat leidt tot veel inspanning richting gros van de relaties waar geen bruikbaar onderzoeksresultaat te halen valt. ‘Foute UBO’s hebben misschien niet een 0,1% ‘objectief vindbare’ eigendom of zeggenschap.</p>
31	QA 3.15:	<p>Advies is om het antwoord te beginnen met “Altijd”. Verwijs niet zonder context naar de annex van het Basel Committee, maar licht toe wat verwacht wordt. Bijvoorbeeld: “stel vast dat de rechtspersoon bestaat en niet in afwikkeling is”. “Controleer dat aan de hand van bijvoorbeeld uittreksels uit Handelsregisters”. Verwijs pas daarna naar wettelijke voorschriften of bijlagen.</p>
32	QA 3.16:	<p>Volgens DNB geldt: “De 25%-regel [w.b. eigendom of zeggenschap] is indicatief bedoeld”. Die 25% is gewoon het wettelijke uitgangspunt. Er worden in de Good Practices voorbeelden gegeven van het optellen van eigendomspercentages en van aandeelhouders met <25% die door een instelling toch als UBO zijn aangemerkt. Natuurlijk moet je bij een hoog risico verder kijken en niet vasthouden aan de grens van 25%, maar 25% is en blijft o.i. het wettelijke uitgangspunt.</p> <p>Daarom de suggestie richting DNB: de wettelijke grens is meer dan 25%. DNB vindt het een GP dat instellingen risico gebaseerd lagere percentages als uitgangspunt hanteren om UBO's vast te stellen. Bij zeer laag risico relaties kan DNB zich voorstellen dat de 25% grens wordt aangehouden.</p>

		Suggestie om het hoger leidinggevend personeel hier duidelijker weer te geven (bijv. alle statutair bestuurders van de entiteit)
32	QA 3.17:	Neem hier ook op "UBO-register". Alleen het handelsregister lijkt wat weinig: zeker nu het UBO-register gesloten is.
33	QA 3.19:	Vraag is of dat (weigeren of beëindigen van de dienstverlening) in alle gevallen moet of ook afhankelijk is van afgenomen product of dienst of aard van de relatie. Suggestie om het hoger leidinggevend personeel hier duidelijker weer te geven (bijv. alle statutair bestuurders van de entiteit)
33	GP3.9:	Suggestie: benoem hier expliciet dat het UBO-register wordt geraadpleegd of de (kandidaat-)relatie wordt gevraagd een afschrift aan te leveren van de geregistreerde UBO's in het UBO-register.
33	GP3.10:	Waar blijkt dat 'blijkt' uit? Een echte, grote en structurele witwasser zorgt ervoor dat zoets nl. niet blijkt. Suggestie vanuit Verbond om dit nader toe te lichten. Bijvoorbeeld: Tijdens het cliëntonderzoek van een kandidaat-relatie in een hogere risicoklasse blijkt o.b.v. de jaarrekening dat er sprake is van een natuurlijk persoon die een achtergestelde lening heeft. Bij navraag bij de relatie blijkt dat de achterstelling tot extra zeggenschap leidt. Daarom wordt de leninggever aangemerkt als UBO.
34	GP3.11:	Het 'geen aanleiding in twijfel te trekken' zou volgens ons aangevuld moeten worden met voorbeelden van 'twijfel indicatoren'.
34	GP3.12:	Suggestie om het hoger leidinggevend personeel hier duidelijker weer te geven (bijv. alle statutair bestuurders van de entiteit).
34	GP3.13:	Ook hier weer benoemen: afschrift van gegevens uit het UBO-register. Suggestie om het hoger leidinggevend personeel hier duidelijker weer te geven (bijv. alle statutair bestuurders van de entiteit).
35	GP3.15:	Duiding van 'aanvullende bronnen' wenselijk.
36	QA 3.22:	De vraag wordt slechts heel summier beantwoord. Toelichting bij het begrip in voorkomend geval en wat de meest eenvoudige vorm van verificatie is: controle in handelsregister.
36	QA 3.23	Typo er staat: VQA3.23

36	QA 3.24:	De praktijk leert dat de verborgen persoon ook na onderzoek op afstand (b)lijkt te staan, hetgeen gestaafd wordt met juridische documenten waaronder verklaringen advocaten. In het antwoord staat een typo (110).
37	GP3.20:	Suggestie: neem hier ook op dat een melding aan de FIU plaatsvindt als het vermoeden blijft bestaan dat sprake is van een stroman constructie. Hangt ook hier sterk van het product af, denk bv aan een pensioenregeling. Dan is de herkomst 'reguliere bedrijfsmiddelen' o.i.d.
37	QA 3.26:	Suggestie richting DNB: neem in de voorbeelden ook op: spaarrekening, woninghypothek en eventueel collectieve pensioenverzekering.
39	QA 3.28:	Hier zou DNB kunnen benoemen dat bijvoorbeeld het uitvoeren van een dergelijk onderzoek minder voor de hand ligt of diepgaand gebeurt in geval van: een PEP die een uitvaartverzekering afsluit of een overlijdensrisicoverzekering in het kader van een hypothecaire lening of (gewezen) deelnemer aan een verzekerde pensioenregeling die PEP is geworden.
39	QA 3.29:	Graag meer uitwerken met voorbeelden, Wanneer kan het wel, wanneer met aanvullende maatregelen en wanneer niet?
41/ 3.5	Omgang met politiek prominente personen (PEP):	In 3.5 geeft DNB aan: "PEP's brengen niet zonder meer een hoog risico op witwassen of financieren van terrorisme mee" en "Hoewel de Wwft ervan uitgaat dat PEP's in de basis een verhoogd risico vertegenwoordigen, is er bij een PEP niet altijd sprake van een hoog risico. Dit is afhankelijk van meer factoren dan alleen de PEP-status". In de Wwft wordt er geen onderscheid gemaakt in 'soorten PEP's', dus wij begrijpen niet goed waarom DNB dat wel doet. Wellicht goed om toe te voegen dat het de instelling risicogebaseerd vrij staat om per PEP de diepgang van het onderzoek te variëren.
41	QA 3.31:	Wellicht hier direct benoemen wie er tot de naaste familie worden gerekend en dat ook naast geassocieerden een rol spelen.
41	QA 3.32:	In relatie tot definitie van PEP en geassocieerden en familie: hoe 'lokale PEP lijsten' te zien in kader van landelijk opererende organisatie als bank of verzekeraar. DNB zou haar antwoord kunnen aanvullen met voorbeelden van factoren. Ook zou er nog aandacht kunnen worden gegeven aan de Nederlandse definitie van PEP's in relatie tot buitenlandse PEP's en of voor hogere risico gebieden/producten altijd de buitenlandse definities van PEP's gebruikt zouden moeten worden (lokale lijsten).

42	QA 3.34:	Verzoek is om meer uitleg wanneer de periode van 12 maanden niet voldoende is. Welke situaties heeft DNB voor ogen?
43	GP3.31:	Noodzakelijkerwijs de compliancefunctie? Periodiciteit?
44	GP3.35:	Ook hier weer de vraag om te benoemen of de compliance functie altijd 2 ^e lijn compliance officer is of een medewerker die vanuit de 1 ^e lijn (onafhankelijk van betrokkenheid in het proces) controleert of voldaan wordt aan wet en beleid.
46	GP3.36:	In paragraaf 3.6 komen hoog risicolanden (HRTC) aan bod. Bij particulieren die transacties uitvoeren van/naar banken in HRTC, reizen naar HRTC, afkomstig zijn uit HRTC, etc. vinden wij dat DNB meer oog moet hebben voor het risico van discriminatie op grond van nationaliteit. Zie als voorbeeld GP3.36. Datzelfde geldt voor onnodige inbreuken op de privacy. Het gaat erg ver dat als iemand in een HRTC op vakantie is, zijn individuele uitgaven worden beoordeeld. Zie GP3.39. In dergelijke gevallen zou je moeten werken met referentiegroepen/peer groups: pas als transacties afwijken van wat normaliter kan worden verwacht, is er reden voor nader onderzoek. Suggestie is dat DNB opneemt dat ze verwacht dat de instellingen voldoende rekening houdt met de geldende privacyregels.
47/ 48	QA 3.42:	Hier zou expliciet de PEP benoemd moeten/ kunnen worden als voorbeeld van een relatie bij nummer 1.
48	QA 3.43:	Voor de zelfstandige leesbaarheid: neem enkele punten staccato op en neem de indicatoren op als bijlage in de leidraad of verwijs er pas daarna via een voetnoot naar.
48	QA 3.44:	Om verschillen binnen de sector te voorkomen en duidelijkheid vanuit de sector richting klanten te bevorderen, is het wellicht aan te bevelen een lijst van hoog risicosectoren samen te stellen en te publiceren. Suggestie: Benoem 1 of 2 sectoren of waar instellingen voor inspiratie terecht kunnen (nationale of supranationale riskassessments).
49	QA 3.48:	Dit neemt niet weg dat je o.g.v. je eigen beleid (dus niet op basis van de Wwft) besluit bepaalde sectoren niet te verzekeren. Die verduidelijking is gewenst. Een regionale onderlinge verzekeraar, verzekert niet buiten die regio. Een verzekeraar die zich richt op medici, is niet toegankelijk voor andere beroepen. Etc.
50	QA 3.50:	Een good practice op het gebied van identificatie bij niet-fysieke aanwezigheid zou hierbij kunnen worden

		opgenomen voor meer duidelijkheid.
51	GP3.42:	Wellicht niet de beste suggestie om entiteit met een structuur met meer dan twee lagen als good practice te noemen voor verhoogd risico indicator. Dit betekent dat een werkmaatschappij met daarboven een holding en een persoonlijke b.v. van één van de UBO's al verhoogd risico is. Wij menen dat dit voorbeeld een beeld schetst dat niet goed past in de risk based approach die nagestreefd wordt.
51/ 3.8	Risicoprofiel:	Wellicht goed om toe te lichten het onderscheid tussen risicoprofiel en risicocategorie. Meerdere profielen kunnen eenzelfde risico categorie hebben
53	QA 3.54:	Zijn er voorbeeld(en) ter verduidelijking?
53/ 54	QA 3.55:	Toelichting op vastlegging BSN duidelijk weergeven. Waarom is de tekst alleen toegespitst op banken? In een recente KIFID uitspraak (CvB 2023-0004) wordt gesteld dat een kopie ID zonder bewerkingen opgeslagen moet worden voor verificatie doeleinden. Neemt DNB deze zienswijze over en zo ja, kan dit in de QA worden opgenomen?
54	QA 3.56:	Geldt de termijn (gedurende vijf jaar na het uitvoeren van desbetreffende transactie) ook voor meldingen die door FIU als verdacht werden aangemerkt?
56	GP3.49:	Tekstueel staat er in de 5 ^e zin het woord "is" te veel.
57	GP3.50:	Is de definitie compliance functie hier 1 ^e lijn (niet gebonden aan de uitvoering van het proces, maar controlerend) of 2 ^e lijn (zou niet standaard in proces moeten zitten). Hier zou het goed zijn om op te nemen dat goedkeuring van het hoger leidinggevend personeel wordt gevraagd.
58/ 3.13	Het melden bij de Financiële Inlichtingen Eenheid (FIU-NL):	Moeilijke formulering, wel juist.
59	GP3.52	Typo 2 ^e zin 'blijk' i.p.v. blijkt.
59	GP3.53:	Het zou fijn zijn als hier ook een voorbeeld voor leven/pensioenen bij stond. Hier is zo weinig ervaring mee.
60/ 4.1	Transactiemonitoring:	De instelling 'moet' i.p.v. kan.
61	QA 4.1:	Wij verzoeken om meer voorbeelden te noemen van transacties. Bv: Verpandingsopdrachten, afkoop verzoeken, wijzigingen van bankrekeningen, cash stortingen, etc.
62	QA 4.3:	Het stroomschema dat hieronder staat, hoort niet bij deze vraag maar op de volgende pagina onder "elementen transactiemonitoring". Pijltje bij de laatste afweging (voorgenomen) transactie = ongebruikelijk (Ja) = buiten (eigen) risico tolerantie (=ja) = dus weigeren. Zou dat niet standaard moeten leiden tot

		<p>“melden als voorgenomen transactie bij de FIU”?</p> <p>Aanvullende vraag: in hoeverre botst weigeren uitvoering met tip off risico?</p> <p>De afbeelding in het antwoord roept vragen op. Het lijkt door de twee onderste groene blokjes zonder tekst alsof niet het hele proces/ afbeelding te zien is.</p> <p>De activiteit ‘weigeren transactie’ in het stroomschema is mogelijk niet toepasbaar voor levensverzekeringen, omdat polisvoorwaarden zich daartegen kunnen verzetten. Polisvoorwaarden kunnen eisen dat een betaalde premie verwerkt moet worden in de polis.</p>
62/ 63	QA 4.4:	Tekstueel/lay out: op pagina 63 wordt verwezen naar onderstaand schema. Schema staat echter op pagina 62
63/ 64	Elementen transactiemonitoring:	Zorg er voor dat schema op pagina 62 en de toelichting op 63 en 64 op 1 pagina komt. Dat verbetert de leesbaarheid.
68	GP4.9:	DNB doet er wellicht goed aan om hier de koppeling te leggen met de objectieve indicatoren (1) en subjectieve (2).
69	GP4.12:	<p>Deze good practice is vanuit juridisch oogpunt interessant. Mag een verzekeraar (alleen) op grond van een vermoeden van witwassen de afkoop van een polis binnen vier maanden na afsluiten weigeren en aangifte doen bij de politie? Er kunnen namelijk volstrekt legitieme redenen zijn voor de afkoop, bijv. een scheiding waardoor de verzekeringnemer een nieuw huis moet kopen. Het voorbeeld lijkt wat kort door de bocht.</p> <p>Wellicht toelichten dat aangifte gedaan wordt van vermoedelijk misbruik van de levensverzekeraar wegens vermoeden van witwassen. Anders onduidelijk voor welk feit je aangifte doet. Ook lijkt het ons goed om in de GP te benoemen dat de instelling vooraf afstemming zoekt met FIU of politie.</p> <p>Het recht op afkoop is een polisrecht. Specifieke polisvoorwaarden kunnen het weigeren van afkoop verhinderen, als de klant aan de eisen voor afkoop heeft voldaan. Een FIU-melding blijft uiteraard wel mogelijk.</p>
70	QA 4.12:	Kan goed zijn om de term tijdige opvolging expliciet op te nemen.
74	QA 4.17:	<p>Expliciteren dat de onverwijld melden termijn die maximaal 14 dagen is na eerste vaststelling van ongebruikbaarheid door een medewerker.</p> <p>Ook hier van belang om duidelijk te maken of de</p>

		compliance functie altijd een rol heeft in het proces en wat controle inhoudt: casegewijs, steekproefsgewijs of vanuit een monitorende rol.
77	QA 4.22:	Voor de zelfstandige leesbaarheid is het goed om de meest essentiële gegevens te benoemen die in een melding terugkomen en pas dan te verwijzen naar een specifiek artikel uit de Wwft.
77	QA 4.23:	Het is wenselijk om de rol van de compliance officer te verduidelijken. Is dat echt 1 ^e lijn of echt 2 ^e lijn. Het lijkt erop enig moment op dat ook een 1 ^e lijns functie die onafhankelijk van de uitvoering controleert mag beslissen om te melden zolang de compliance officer maar geïnformeerd wordt
78/ 79	QA 4.27:	Hier zou in de Q&A verwezen kunnen worden naar de voorwaarden verbonden aan het PIFI (want daar lijkt impliciet naar verwezen te worden).
79	QA 4.29:	Hoe verhoudt aangifte doen zich tot het risico van tipping off? Is er een mechanisme dat de politie altijd vraagt of een FIU-melding is gedaan voordat de politie de aangifte opneemt.
79	QA 4.30:	Hier zou ook aandacht moeten zijn voor het risico van tipping off. Is het echt de instelling die zelf bepaalt of bijvoorbeeld een risicocategorie onacceptabel wordt ingesteld en (wellicht) een exit traject wordt opgestart. Of dat transacties worden tegengehouden. Met welke boodschap naar de relatie? Door extra maatregelen mogelijk risico voor tipping off/doorbreken van patroon wat de uitkomsten van de opsporing belemmert.
79	QA 4.31:	Leden geven aan nog weinig terugkoppeling te hebben gehad op FIU-meldingen. Hierdoor wordt het lastig gevoel te krijgen bij wat nou als ongebruikelijke transactie kan worden gezien voor een levensverzekeraar/pensioenverzekeraar. Heeft DNB bij de FIU informatie opgehaald van scenario's van leven- en pensioenverzekeringen die onderzocht zijn?
80	GP4.26:	Dit hangt samen met QA 4.31. Als hier wordt opgenomen dat het een good practice is als je elk kwartaal voorbeelden bespreekt als training voor je medewerkers, dan moet je die voorbeelden wel hebben. Alle verzekeraars bij elkaar meldden in 2022 slechts 42 ongebruikelijke transacties, zoals we in de inleiding al opmerkten.
80	GP4.27:	Aandacht voor onverwijld (tijdig) melden is prima. Suggesties: 1) benoem de maximale termijn van 14 dagen en; 2) breidt de controle uit naar: volledig en juist.

81	QA 4.34:	Dit is een illustratieve beschrijving van backtesting. DNB zou hier iets scherper kunnen formuleren wanneer het gaat over juistheid en tijdigheid bij het testen. Maar ook dat volledigheid bij backtesten aan de orde is: dat staat namelijk niet benoemd. Benoem expliciet de termen.
84	QA 4.38:	Bij de eerste bullit staat dat de instelling afscheid neemt van een cliënt. Op grond van verzekeringsrecht (boek 7 titel 17 BW) zijn er voor verzekeraars bijna geen mogelijkheden om een levensverzekeringsovereenkomst eenzijdig voortijdig te beëindigen. Het zou goed zijn dat hier te belichten.
85/ 86	GP4.35:	Tekstueel: bij bullit 1 wordt '85' benoemd, dit is overbodig. Verder staat er risico s in plaats van risico's.
86	GP4.36:	Zie opmerking bij QA 4.38
86	GP4.37:	Is niet toepasbaar door een levensverzekeraar. Een verzekeraar mag niet eenzijdig een levensverzekering aanpassen.
86	GP4.40:	Tekstueel: in 2e regel wordt '86' benoemd, dit is overbodig. Ook hier risico s i.p.v. risico's.
87	GP4.41:	Suggestie voor DNB: voor organisaties met rechtspersoonlijkheid in het buitenland is nergens opgenomen dat het handelsregister aldaar geraadpleegd kan worden om gegevens te verifiëren. In deze GP zou erop gewezen kunnen worden dat het ingerichte proces ook uitgevoerd wordt voor relaties met zetel in het buitenland.